

לאה גולדברג

LEA GOLDBERG

רחל המשוררת (בלובשטיין)

RAHEL BLUWSTEIN

שרה אהרנסון

SARAH AARONSOHN

426

2/1991

אדר התשנ"א

ISRAEL POSTAL AUTHORITY

רשות הדואר

PHILATELIC SERVICE

השירות הבולאי

רחל המשוררת (בלובשטיין) (1890-1931)

ה

משוררת רחל נולדה ב-י"ח בתשרי תרנ"א (20 בספטמבר 1890) בסאראטוב שבצפון רוסיה. אביה, איסר לייב בלובשטיין, היה סוחר פרוות דוברים עשיר, ואמה, סוניה לבית מנדלשטם, היתה בת הרב של ריגה וקייב. את מרבית שנות ילדותה ונעורותה עשתה רחל בפולטבה שבאוקריינה, בבית ספוג השכלה כללית, מסורת וחייבת ציון. ב-1909 שלח אותה אביה לאיטליה, עם אחותה שושנה, ללמוד ציור ואמנות. בדרך ביקרו שתייהן בארץ, כתיירות, ביקשו לשהות ימים אחדים במושבה רחובות ונשארו בה שנה תמימה.

בשנה זו - שנה שחוויותיה נמצאות ברובד העמוק של שירה - למדו שושנה ורחל עברית, והתרועעו עם צעירי המושבה. אחרי שנה החליטה רחל להיות חלוצה: "לנגן במעדר ולצייר במגרפה". היא נסעה לחיפה ועבדה בנטיעת שקדים על הכרמל, משם עברה לסג'רה ולבסוף הגיעה לחוות כינרת. השנתיים שעשתה בכינרת השפיעו עליה מאוד, והיא החליטה להיות חקלאית. ב-1913 נסעה ללמוד אגרונומיה בטולוז שבדרום צרפת, כדי שתוכל עם תום לימודיה לחזור לארץ ולסייע בפיתוח חקלאות מודרנית. פריצתה של מלחמת העולם הראשונה מנעה ממנה מלחזור לארץ-ישראל. היא נסעה לרוסיה, ושם חלתה בשחפת.

ב-1919 באניה "רוסלאן", האניה הראשונה שיצאה מרוסיה לא"י לאחר המלחמה, חזרה רחל לארץ-ישראל, הצטרפה לקבוצת דגניה א' שעמק הירדן, אך נאלצה לעזוב בגלל מחלתה. אחרי ששהתה בפתח תקוה, בירושלים ובבית-החולים בצפת, השתקעה רחל בתל אביב ושם חיברה את רוב שירה. "בכתיבת שירים אני מוצאת נחמה פורתא. זה מעין תחליף לחי העבודה בכינרת", אמרה לבת אחותה, שרה מילשטיין, שטיפלה בה בשנותיה האחרונות. רבים משירה התפרסמו בעיתון "דבר", שעורכיו, ברל כצנלסון וזלמן רובשוב-שז"ר, היו ידידיה. שירי רחל נתחבבו על הכל. היא היתה משוררת החלוצים ותנועת העבודה. בכ"ט בניסן תרצ"א (16 באפריל 1931) נפטרה בתל אביב, והיא בת ארבעים ואחת. ידידיה קיימו את שכתבה

באחד משירה:

היא נקברה בבית הקברות של קבוצת כינרת.

שנים אחדות אחרי מותה, הוציא לאור זלמן שז"ר, את כל שירה ומאז יצאו במהדורות רבות. ספרי שירה היו מהפופולריים ביותר

בעברית. רבים משירה הולחנו, והיום - שישים שנה אחרי מותה - הם נשמעים ברדיו ובטלוויזיה, כמו חוברו אך אתמול.

אם צו הגזרל

לחיות רחוקה מגבולך

תתניני כנרת

לנות בבית-קברותך.

רחל ביטאה בשירה את ערכי העלייה השנייה והשלישית - העלויות החלוציות שהניחו את התשתית התרבותית, החברתית והפוליטית ליישוב היהודי ולמדינת ישראל. יש בשירה "ציונות של אהבה" ואהבת אשה בצד זעקת היחיד על גורלו המר והשלמה עם נפילה מאיגרא רמא לבירא עמיקתא: מילדות מאושרת למחלה חשוכת מרפא ולבדידות. רחל לא היתה משוררת "מקצועית" במובן המקובל. היא שאפה להיות עובדת אדמה.

את רוב שירה כתבה בשש שנותיה האחרונות, שנות דעיכתה האיטית. באמצעות שירה הפכה רחל, שנפטרה בדמי ימיה, לבת אלמוות בזיכרונם של בני עמה.

ד"ר אורי מילשטיין

בבול נראים דיוקנאות רחל מתקופות שונות מחייה, ובשובל - נוף הכינרת, הנשקף מבית העלמין בו נטמנה.

לאה גולדברג (1911-1970)

לאה גולדברג - משוררת, מספרת, מסאית, מבקרת, סופרת לילדים, מתרגמת ועורכת. אחת הדמויות המרכזיות בספרות הארצישראלית המודרנית. בת למשפחה יהודית מליטא, עלתה לארץ ב־1935 והצטרפה לחבורה הספרותית "יחדיו", שבראשה עמד א. שלונסקי. היתה משתתפת קבועה בבטאוניה הספרותיים של החבורה הזאת: "כתובים", "טורים", "עתים", "אורלוגין". במרכז יצירתה הספרותית עומדת שירתה המקורית, המכונסת בשמונה ספרים, שהראשון בהם יצא לאור ב-1935, והאחרון בשנת חייה האחרונה. שירתה הלירית מצטיינת בצלילותה, בפשטותה המסוגננת ובתשתית התרבותית העשירה. זוהי שירת־אשה, שאינה לוקה בסנטימנטליות ואינה וידוית־אישית. אך היא משקפת את עולמה של אשה רגישה, מפוכחת ונבונה. בתחום יצירת־הפרוזה שלה נציין את ספרה הייחודי "מכתבים מנסיעה מדומה" והרומן "הוא האור". בתחום המחזאות - את "בעלת הארמון".

לאה גולדברג היתה בעלת אופקים תרבותיים רחבים, רבה היתה בקיאותה בספרות העולם, והיא הגשימה את כישוריה בתחום הוראת הספרות במסגרת האוניברסיטה העברית, שם קיימה החל מ־1952 קורסים בספרות משווה. הרצאותיה משכו קהל רב של משכילים וחובבי־ספרות, שהצטרפו לקהל הסטודנטים הקבוע שלה. ב־1962 נתמנתה לאה גולדברג ראש החוג לספרות משווה באוניברסיטה העברית, וכעבור שנה קיבלה את התואר פרופסור־חבר.

יחסה אל היצירה הספרותית לא היה מדעי־יבש, או "מלומד" ותלוש: אהבתה את הספרות היתה לשם־דבר והיא ידעה למזג את הידע עם "התרבות הנפשית", ולהעביר לקהל קוראיה ושומעיה את סגולתה זו. גדולה תרומתה להעלאת רמת ספרותנו, הכנסתה לתוך מעגלי הספרות העולמית, וכן - פתיחת אשנבים לספרות העולם לקורא העברי, על ידי תרגומיה, מסותיה, הרצאותיה. לאה גולדברג תירגמה לעברית כחמישים יצירות מן הספרות הקלאסית (פטרארקה, שקספיר, טולסטוי) והמודרנית. היא תירגמה הרבה מן השירה הרוסית, הסיפורת של המאה הי"ט והמחזאות האוניברסאלית. רבים משוחרי יצירתה נתוודעו לשירה וסיפורה בעודם רכים בשנים, שכן לאה גולדברג הירבתה לכתוב שירים וסיפורים לילדים, מצאה את הסגנון הנאות לסוג יצירה זה, כשדבריה מפלסים להם מסלול ישיר ללבו של הקורא הצעיר, מתחבבים עליו ונושאים עמם גם מסר חינוכי סמוי. כלל יצירתה של לאה גולדברג מהווה תרומה יקרת־ערך לספרות העברית בת־זמננו.

א.ב. יפה

בבול מוצג דיוקנה של לאה גולדברג מתקופות חיים שונות. בשובל הבול מוצג רישום דמותם של עגנון ושלונסקי - מעשה ידיה.

שרה אהרנסון (1890-1917)

עם מייסדיה של המושבה זכרון יעקב, שעלו על הקרקע בשנת 1882, נמנו גם אפרים פישל ומלכה אהרנסון. כשאר חבריהם, באו בני משפחת אהרנסון מרומניה. ברומניה עסק האב במסחר תבואה ובארץ הפך לאיכר. בני המשפחה ידעו לא אחת תקופה של מצוקה כלכלית. למשפחת אהרנסון היו שישה ילדים. ארבעה בנים: אהרן, צבי, שמואל ואלכסנדר; ושתי בנות: שרה ורבקה. שרה אהרנסון נולדה וחונכה בזכרון יעקב. באמצעות שידוך נישאה שרה לחיים אברהם, יהודי יוצא בולגריה, ועקרה עימו לקונסטנטינופול, מקום עסקיו, בסוף שנת 1914. לאחר שנה, בשל געגועיה למשפחתה ולארצה, שבה לביקור. זמן שהותה בארץ היה גם זמן תחילת אירגונה של ניל"י. שרה החליטה להצטרף לקבוצה.

השם "ניל"י, ששימש סיסמת הקשר של האירגון, מורכב מראשי תיבותיו של הפסוק "נצח ישראל לא ישקר" (שמואל א', טו כ"ט). שם זה ניתן לקבוצת צעירים יהודים, ובראשם אהרן ושרה אהרנסון, אבשלום פיינברג ויוסף לישנסקי,

שהחליטו בזמן מלחמת העולם הראשונה לסייע לצבא הבריטי לכבוש את ארץ ישראל. חברי ניל"י אספו ידיעות מודיעיניות והעבירו למצרים, מקום המצאותו של המטה הבריטי. המידע שסיפקו אנשי ניל"י היווה תרומה חשובה להצלחת מערכתו של גנרל אלנבי בארץ-ישראל - בקרבות עזה ופריצת הדרך לירושלים. לפעולתה של ניל"י היו מתנגדים רבים בזכרון יעקב וביושב הארצישראלי בכלל. באוקטובר 1917 הגיעו חיילים תורכים לזכרון יעקב ואסרו רבים מתושביה ובכללם שרה אהרנסון, אביה ואחיה. לאחר מספר ימי עינויים, משנודע לה כי עומדים להעביר את האסורים לבית הכלא בנצרת, החליטה שרה אהרנסון להתאבד. בדרך ביקשה מן החיילים להתרחץ ולהחליף בגדים, ביודעה על הימצאותו של כלי נשק בבית אהרן. שם, בבית אחיה, ירתה אל תוך פיה ומתה לאחר ארבעה ימים.

בבול מוצג דיוקנה של שרה אהרנסון מתקופות חיים שונות. בשובל הבול נראה בית אהרנסון שבזכרון יעקב, בו שוכן מוזיאון ניל"י.

Motif: Portraits of Lea Goldberg, Rahel Bluwstein, Sarah Aaronsohn

Issue: February 1991

Designer: R. Beckman

Size: 40 mm x 25.7 mm

Sheets of 15 stamps

Tabs: 5

Printers: E. Lewin-Epstein Ltd.

Method of printing: Offset

Sujet: Portraits de Lea Goldberg, Rahel Bluwstein, Sarah Aaronsohn

Emission: Février 1991

Dessinateur: R. Beckman

Format: 40 mm x 25.7 mm

Feuilles de 15 timbres

Bandelettes: 5

Imprimerie: E. Lewin-Epstein Ltd.

Made d'impression: Offset

Motivo: Retratos de Lea Goldberg, Rahel Bluwstein, Sarah Aaronsohn

Emission: Febrero de 1991

Dibujante: R. Beckman

Tamaño: 40 mm x 25.7 mm

Pliegos de 15 sellos

Bandeletas: 5

Imprenta: E. Lewin-Epstein Ltd.

Sistema de impresión: Offset

חותמת יום ההופעה
FIRST DAY CANCELLATION

translated many European classics into Hebrew, such as Tolstoy's "War and Peace" and several plays by Shakespeare. Lea Goldberg's works are of major importance to the history of modern Hebrew literature. They have contributed to the establishment of modern Hebrew as a recognised literary language.

A. B. Yoffe

The stamp shows portraits of Lea Goldberg at different periods of her life. The tab shows a drawing by Lea Goldberg of the writer S. Y. Agnon and the poet A. Shlonsky.

SARAH AARONSOHN (1890-1917)

(Martyr heroine)

Sarah Aaronsohn was born and educated in Zikhron Ya'aqov. In 1914, her family arranged her marriage to Haim Avraham, a Bulgarian Jew, and they went to live in Constantinople. She greatly missed her family and her country and after a year she returned to visit. At that time the "Nili" organisation was being established to help the British capture Eretz Israel. Sarah joined her brother Aaron as one of the prominent leaders of the "Nili" organisation and was involved in intelligence operations which provided information to the British in Egypt. In October 1917, Ottoman soldiers reached Zikhron Ya'aqov and arrested many residents including Sarah. She was brutally tortured but disclosed nothing. She eventually put an end to her suffering by committing suicide.

The stamp shows portraits of Sarah Aaronsohn at different periods of her life. The tab shows the Aaronsohn House in Zikhron Ya'aqov, which today houses a museum dedicated to the "Nili" Organisation

the radio and television as popular songs of Israel.

Dr. Uri Milstein

The stamp shows portraits of Rahel at different periods of her life. The tab shows a view of the Sea of Galilee, from the cemetery where she is buried.

LEA GOLDBERG (1911-1970)

(Hebrew poet, author, critic and translator)

Lea Goldberg was born in Eastern Prussia and spent her childhood in Lithuania. During the First World War, her family were forced to move from town to town to escape the pogroms inflicted on the Jewish people. This traumatic period in Lea's life was later reflected in her books and poems.

She arrived in Tel-Aviv in 1935 where she worked as a schoolteacher and journalist. Whilst working on the editorial staff of the daily newspaper "Davar", she joined a group of modernist writers, headed by the poet, A. Shlonsky and her poetry was published in their literary magazines.

The style of Lea Goldberg's poetry is conversational and familiar. She wrote about childhood, nature and love in a direct and intuitive manner. Her poems reflect her insight and sensitivity to universal concerns. Lea Goldberg was also one of Israel's prominent children's writers. Israeli children, today, still enjoy her stories and poems. In 1952 she was invited to teach Comparative Literature at the Hebrew University and she continued teaching until the end of her days.

Lea Goldberg also wrote literary and theatrical criticisms and

המעצבת: רות בקמן (מלכא)

THE DESIGNER: R. BECKMAN

RAHEL (1890-1931)

(Hebrew poet)

Rahel, pen name of Rahel Bluwstein, was born in Saratov in northern Russia to a family who emphasized the importance of culture, education, tradition and Hibat Zion (Love of Zion). In 1909, she and her sister visited Eretz Israel and they extended their stay to one year. Rahel fell in love with the land and became a pioneer, working on a farm, Kinneret, by the Sea of Galilee. In 1913 she went to Toulouse to study agronomy, intending to return to Eretz Israel to contribute to the development of modern agriculture.

When the outbreak of World War 1 prevented her from returning to Eretz Israel she went back to Russia where she contracted tuberculosis. She returned in 1919 settled in Kibbutz Degania 'A' but was unable to continue an agricultural life because of her illness. She had to spend the rest of her life in Tel-Aviv.

In her poems, Rahel expressed the values of the Second and Third Aliyah, the waves of pioneering immigrants who had laid the cultural, social and political foundations of the Jewish community or "Yishuv" and of the State of Israel. Her works express both a "Zionism of love" and a woman's love, together with the anguished cry of the individual protesting the bitter fate that sends him plunging from lofty heights to the depths of the abyss; from a happy childhood to an incurable disease and solitude. Rahel was not a "professional" poet in the normal sense. Her aspiration was to till the soil.

Sixty years after her death, Rahel's poems can be heard on

השירות הבולאי: שד' ירושלים 12, תל-אביב-יפו 68021

Philatelic Service: 12 Sderot Yerushalayim, 68021, Tel-Aviv-Yafa